

”Ryggen fri”

*”Tjänsteman vid brandväsendet må ej
driva handel med brandredskap; eller
vara kommissionär eller agent för annan, som driver sådan handel;
eller*

*vara delägare i handelsbolag eller styrelseledamot i aktiebolag eller
ekonomisk förening, som har till huvudsaklig uppgift att bedriva verk-
samhet av nu nämnt slag.”*

På initiativ av andra särskilda utskottet tillkom ovanstående 53 § brandstadgan. Fall hade nämligen förekommit, som gjorde en sådan föreskrift önskelig. Och nog är föreskriften berättigad! Det måste exempelvis — med endast få undantag — anses vara synnerligen olämpligt, att ett brandbefäl, som i egenskap av brandsynförrättare ger föreläggande om anskaffning av enskild brandredskap, samtidigt är försäljare av sådan. Måhända anser han det t. o. m. förenligt med egna ekonomiska intressen att direkt förorda sin sin egen vara. En sådan anordning är i hög grad osmaklig och icke ägnad att höja brandbefällets anseende.

Anledningen till denna hänvisning till 53 § brandstadgan är den, att framför mig ligger ett brev från brandbefäl, som nyligen tillskrivit flera brandredskapsfirmor med begäran att bli antagen som försäljningsombud för firmorna. I brevet framhåller vederbörande sitt stora intresse för brandväsendet och anför som merit, att han genomgått Statens Brandskola.

Även om vad i 53 § är stadgat icke gäller person, som före den 1 januari 1945 erhållit anställning inom brandväsendet och även om bestämmelsen tyvärr icke äger giltighet på allt brandbefäl, är det angeläget, att all personal vid brandkårerna står helt utanför försäljningen av brandmateriel. Framställningar i stil med ovannämnda är med andra ord icke rekommenderande. Vad det här aktuella fallet beträffar, har — så vitt det är oss bekant — tillskrivna firmor avböjt det gjorda erbjudandet.

På bordet ligger ytterligare en skrivelse, ett intyg, vari en brandchef på en mindre ort varmt rekommenderar en namngiven ”vara” på brandskyddets område. Även detta är olämpligt! Det kan inte vara riktigt, att ett brandbefäl låter sin subjektiva uppfattning om exempelvis ett visst brandredskap föreläsa sig till att lämna ett intyg om redskapets förstklassighet. Som regel kan icke tillräckligt inlämnade prov göras vid den mindre kåren för att fastställa detta. Och det är ju alldeles onödigt att av kolleger bli överbevisad om, att man ”huggit i sten” på detta område. För att inte tala om vilka ”provisionsmisstankar” intyget väcker! Låt statens provningsanstalt eller liknande instans utfärda godkännande eller rekommendation. Brandbefålet bör även på detta område ha ”ryggen fri”.

A. Ekberg.

Spänningsfaran vid brand

I dagspressen förekomma ej sällan notiser om olycksfall, vållade ev elektrisk ström i samband med eldsläckning. Med den allt större utbredning, som elektrifieringen får i vårt land, är det sannolikt att också dessa olycksfalls antal ökas.

Orsakerna till dessa olyckor variera givetvis, men en av dem och den viktigaste är säkert att man helt enkelt i brådskan och uppståndelsen med släckningsarbetet glömmet bort spänningsfaran. Denna orsak kan i stor utsträckning elimineras genom upplysningsverksamhet och enkla regler på området.

Vid de speciella kraftindustrierna, där denna fara ju är i högsta grad aktuell, hava vidtagits en del åtgärder på området, som kanske kunna tillämpas även på andra håll. I den av Vattenfallsstyrelsen utgivna brandförsvårshandboken stadgas sålunda att de delar av anläggningarna eller de linjer, som kunna medföra risker för släckningspersonalen *skola* göras spänningslösa. Vidare föreskrives att vid brand kraftanläggningens personal skall fördelas på hjälpande brandkårs enheter, så att dessa erhålla vägvisare på platser och upplysningar om med släckningen förbundna risker, om vilka även brandchefen skall noggrant orienteras av platschefen. Oavsett att en del av anläggningen gjorts spänningslös, kunna nämligen risker alltjämt föreligga inom andra delar av anläggningen, som kanhända måste beträdas vid släckningen.

För den egna personalens del komma dessutom att upprättas enkla släckningsplaner, att anslås i anläggningarna. Planerna få närmast formen av minneslistor, där första budet lyder: "*Tänk på spänningsfaran!*" — Det sagda gäller bemannade anläggningar.

Emellertid finnas inom landet ett stort antal obemannade högspänningsanläggningar, där utrustningen är av den art, att brand kan uppstå. Dessa anläggningar skötas i flertalet fall av närboende person — en vakt — som i vissa fall är yrkesman på det elektrotekniska området (montör e. dyl.), men ofta nog lekman. Under alla förhållanden kan han vidtaga åtgärder för att göra anläggningen spänningslös. Åtgärderna kunna

bestå i dels vissa manövrer vid den brinnande anläggningen, dels telefonsamtal till annan anläggning, varifrån linjer som komma in till den brinnande anläggningen, kunna göras spänningslösa. Det är av vikt att brandkår eller annat tillstådeskommande släckningsmanskap sätter sig i förbindelse med vaktens innan släckning i anläggningen påbörjas och, om denne icke kan anträffas, med vakthavande vid kraftföretaget. *Det är lämpligt att framför allt brandbefälet i orter, där obemannade högspänningsanläggningar finnas, i god tid sätter sig i förbindelse med vederbörande kraftföretag och inhämtar upplysningar om vart hänvändelse vid brand skall ske.*

Vad här sagts om de speciella kraftanläggningarna gäller även det stora antal industrier av olika slag, som på olika håll inom fabrikskomplexet hava elektrisk utrustning. För dennas skötande finnes särskilt utbildad personal, med vilken kontakt på motsvarande sätt bör sökas.

Till sist är det på sin plats med en *varning* för all till en brand i elektrisk anläggning anläandande släckningspersonal att själva söka åstadkomma spänningslöshet genom att söka upp strömbrytare eller andra fränkopplingsorgan, genom att söka åstadkomma kortslutning på ledningar eller genom att avklippa sådana. Utom när det gäller brytare av strömmen till neonskyltar, bör manövrering av strömbrytaren ske endast i *undantagsfall*, och då bör medgivande i förväg hava inhämtats från anläggningens ägare samt noggranna instruktioner beträffande förfaringsättet av denne hava lämnats. Åtgärder för kortslutning eller avklippning av ledningar få vidtagas endast av fackmän.

Rikta aldrig strålar av våta släckningsmedel mot anläggningsdelar (transformatorer, ledningar etc.), som ni ej *med säkerhet* vet vara spänningslösa.

Det kan vara förenat med livsfara att vid brand i kraftanläggning uppehålla sig under ledningar av olika slag. Nedfallna ledningar äro att betrakta som livsfarliga.

Carl Bewell.

RÖKSKYDD

Anskaffningsmöjligheter och val av rökskyddsmateriel.

Av brandmästare Viktor Sommar.

Kriget, som vänt upp och ned på många ting, har också ändrat på möjligheterna att anskaffa rökskyddsmateriel.

Före kriget fylldes behovet av sådan materiel huvudsakligen genom import från Tyskland. Den svenska tillverkningen inskränkte sig — om man bortser från den s. k. folkgasmasken, som inte var avsedd att användas av aktiv personal — till ett par typer ansiktsmasker, som tillverkades på licens; ett filter, i första hand avsett att skydda mot stridsgas, samt friskluftsapparater.

Någon import från Tyskland kommer inte längre i fråga, utan man måste nu lita till vad som kan erhållas från andra länder samt till den svenska tillverkningen.

Dessutom har yppats ett nytt sätt att lösa denna fråga, genom att det numera är möjligt att få låna materiel från civilförsvarets förråd.

Anskaffningsmöjligheterna för olika slag av rökskyddsmateriel äro för närvarande i stort sett följande:

1) Ansiktsmasker.

Förutom den vanliga militärgasmasken, som även använts av civilförsvarets aktiva personal, finnes ytterligare en typ av ansiktsmask i handeln, nämligen en svensk motsvarighet till den tyska industrimasken. Denna kan efter önskan levereras med eller utan utandningsventil.

Militärmasken utlånas även från civilförsvarets förråd.

2) Brandfilter.

I handeln finnes två typer av svensk tillverkning. Båda ha veckat dimfilter, för att erhålla en större yta och därigenom mindre andningssmotstånd. Den ena typen har därjämte en utandningsventil inbyggd i dimfiltret, vilken ytterligare minskar motståndet vid utandning.

Civilförsvaret utlånar det vanliga stridsgasfiltret, som är fullt användbart även som brandfilter, men har den nackdelen, gentemot de ovannämnda filterna, att andningssmotståndet är större.

Det kan därför användas endast till ansiktsmask försedd med utandningsventil.

3) Specialfilter.

Av dessa är det i första hand cyanvätefiltret och möjligen ammoniakfiltret, som användes vid brandkårens.

Båda filterna, av svensk tillverkning, finnes i handeln.

4) Koloxidfilter.

Något filter som kan jämföras med de tyska förkrigsfilterna ifråga om användningstid förekommer ej numera. I handeln finnes ett amerikanskt CO-filter, avsett att användas sammanlagt högst två timmar. Dessutom utlånar civilförsvaret ett svenskt CO-filter med en användningstid av högst 1 timme. Under angiven tid äro dock båda filterna lika tillförlitliga som de tyska.

5) Friskluftsapparater.

Sådana finnes såväl med som utan luftpump och utjämningsäck.

6) Syrgasapparater.

De syrgasapparater, som äro i bruk inom landet, äro tillverkade vid de tyska fabrikena Auer-Gesellschaft i Oranienburg och Dräger Werke i Lübeck. Förbindelsen med dessa fabriker har nu upphört. Emellertid har en apparat, som importerats från Tjeckoslovakien och som för närvarande finnes i handeln, visat sig vara samma typ, som tillverkades hos Dräger under beteckningen Mod. 210.

Civilförsvaret tillhandahåller dessutom syrgasapparater för utlåning.

7) Tryckluftsapparater.

Med denna beteckning avses apparater bestående av en behållare för luft — eller syrgas — försedd med en lugnautomatisk doceringsanordning. Apparaten bäres på ryggen eller bröstet och är medelst en andningsslang förenad med ansiktsmasken. Vid inandning suger bäraren till sig den luftmängd han behöver genom den automatiska doceringen och vid utandning går luften direkt ut i det fria, genom en utandningsventil. Apparaten är således enklare än de vanliga syrgasapparaterna. Tre olika typer finnes i handeln.

8) Kemiska apparater.

Dessa skiljer sig från övriga syrgasapparater därigenom att syret är bundet i vissa kemikalier och frigöres först då andningen börjar. Apparaten består av en kanister där kemikalierna förvaras, en utjämningsäck, andningsslangar och ventiler. Sådana apparater av amerikansk typ komma att finnes i marknaden.

Förfaringssätt vid anskaffning genom lån.

Som förut nämnts finnes möjligheter att låna materiel från civilförsvarets förord. Civilförsvarsstyrelsen har sålunda i cirkulärskrivelse meddelat, att länsstyrelserna äga rätt att utlåna sådan materiel, då utlåningen kan förutsättas bliva till nytta för det allmänna.

Tiden för utlåningen är begränsad till sex månader och i särskilda fall till ett år. Önskar låntagaren behålla materielen längre, kan detta ordnas genom en förnyad ansökan. Någon hyra eller ersättning för slitage kräves ej av kommuner. Och eftersom brandkårerna som regel äro kommunala organ betyder detta att materielen utlånas gratis. Ansökan om lån skall göras på särskilda blanketter, vilka tillhandahållas hos länsstyrelserna. Låneansökan skall sedan inlämnas till civilförsvarschefen i orten.

Den materiel som här kommer i fråga är hjälmar, ansiktsmasker, stridsgasfilter användbara som brandfilter, koloxidfilter och syrgasapparater.

Några synpunkter på val av rökskyddsmateriel.

Av det sagda framgår att det för närvarande är möjligt att anskaffa rökskyddsmateriel av åtminstone sju olika slag.

För en mindre brandkår — och det är i första hand för dem, som denna artikel är avsedd — uppstår då frågan:

— Ska vi anskaffa allt eller nöja oss med det allra nödvändigaste? Och vilket slag av materiel är i så fall det mest nödvändiga?

Frågan om hur mycket och vilket slag av rökskyddsmateriel en brandkår bör förfoga över är självfallet beroende på brandkårens och släckningsområdets karaktär. En brandkår i stad eller stadsliknande samhälle med korta utryckningsvägar och stadsbebyggelse har naturligtvis mer användning för rökskyddsmateriel än en landsbrandkår med långa vägar och gles bebyggelse. I det förra fallet hinner man kanske tränga in i det brinnande objektet och möta elden, då denna befinner sig i sin linda, och då är rökskyddsmateriel nödvändig. I det senare fallet kommer man inte fram förrän elden tagit fart och måste bekämpas utifrån. Sådan materiel är då i många fall överflödigt. Gäller detta som regel vid en landsbrandkår, finns det dock så många undantag därifrån, att ingen kår numera kan fylla de krav, som allmänheten ställer på densamma, utan att ha tillgång till något slag av skyddsmedel mot rök. Hänsyn bör också tagas till det förhållandet, att en brandman, som är

skyddad mot rök, har en betydligt större arbetsförmåga än en som arbetar oskyddad, och att således ett mindre antal brandmän, som har tillgång till rökskyddsmateriel, kan utföra samma arbetsprestation som ett större antal utan detta skydd.

Brandfilter.

Vid val av rökskyddsmateriel är det lämpligt att börja med det enklaste och sålunda anskaffa ett mindre antal ansiktsmasker med filter. Att, såsom skett på många håll, endast inköpa filterskydd till varje brandman, är inte ett rekommendera. Förutom de hygieniska fördöna av att olika personer nödgas använda samma mask, vill det gärna klicka i fråga om anpassningen. Om däremot var och en har sin egen, skapas bättre garanti, inte bara att skyddet passar till bäraren, utan även att värden av materielen blir noggrannare, genom att en och var får känna ansvar för till honom utlämnad materiel.

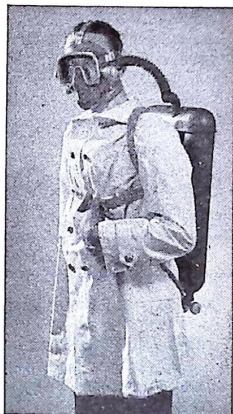
Brandfiltret är tillförlitligt mot alla vid vanliga eldsvådor förekommande rök och gaser, men *skyddar icke mot koloxid*. Man kan till och med säga att som skydd mot koloxid, är sådant filter sämre än att gå alldeles oskyddad. Detta beror därpå att koloxid i samband med eld, aldrig uppträder ensamt, utan i förening med hetta och rök. Den som går in i sådant utrymme utan skyddsmedel blir aldrig gammal där. Ganska snart drives han ut av hettan och röken och hinner således inte inandas så mycket koloxid att han taget allvarlig skada därav. Är han däremot utrustad med vanligt filterskydd, är risken större att han stannar längre och därmed ökar också koloxidfaran. Brandfiltret är bra, men alla bör känna till filtrets begränsade användningsområde.

Koloxidfilter.

Om man utgår ifrån att varje brandman har vanligt filterskydd, och frågan är att utöka rökskyddsmaterielen, bör koloxidfilter i första hand komma ifråga. En större brandkår, med god tillgång till tyngre rökskyddsmateriel, kan naturligtvis använda denna i stället för koloxidfilter, men för mindre brandkårer, med begränsade resurser, är koloxidfiltret genom sin enkelhet i användningen, sin låga vikt och sitt ringa utrymmebehov på fordonen, synnerligen lämpligt. Några sådana filter, liggande i beredskap, att användas då koloxid befaras, är ändamålsenligt. Att ett koloxidfilter icke längre än en kort stund kan användas i högre koloxidkoncentration än 2 % innebär ingen praktisk olägenhet, då koloxidhalten vid en eldsvåda ytterst sällan överstiger 1 %. Självfal-

Andningsapparater med tryckluft erbjuda många fördelar

1. Sval och behaglig luftström.
2. Intet andningsmotstånd.
(Automatisk reglering av lufttillförseln.)
3. Säkerhetsanordningar.
Manometer som anger trycket i behållarna.
Visselpipa som automatiskt ger signal, då trycket i behållaren sjunkit till 40 kg. och c:a 120 l. luft återstår.
4. Enkel konstruktion och mycket lättskötta.
5. Billiga i drift.
6. Stort synfält. (Se vidstående bild.)

Apparaten består av två 4 l. behållare, rymmande 1600 l. luft under 200 kg tryck. Den levereras även med 3 l. behållare och på begäran med förvaringsväska av plåt.

Genom en slang från behållarna tillföres luften till ansiktsmasken. En ventil reglerar därvid automatiskt tillförseln efter behov. Luften blåser samtidigt bort imma från siktrutan, varför inga klarskivor behöver användas.

Luften i de två behållarna förbrukas på c:a 50 min. vid medelsvårt arbete. Apparatus användningstid är dock obegränsad, då man genom ett enkelt handgrepp kan byta behållare under pågående arbete. Andningsapparaten är lika effektiv för arbete i rök som under vatten.

Vikt för apparat med 3 l. behållare c:a 12 kg., med 4 l. behållare c:a 14 kg.

Begär offert från ensamförsäljaren.

Allmänna Brandredskapsaffären AB

E. BERGSTRÖM

Nyhet från Brissmans:

BÄLTHAKE AV HÄRDAD LÄTTMETALL

Legeringens hållfasthet 25—30 kg. pr kvmm. C:a 33 % lägre vikt än hakar av järn eller stål. Bättre bromsverkan enär haken blir grövre. Mindre slitage å manskapslinan. Absolut säkert fäste ty kläppen vilar i ett spår. Helt rostfri, lågt pris. Färdiga bälten, omgående leverans. Patensökt.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

H A L M S T A D

Tel. 3333

BRANDMÄSTARE

sökes till större industrianläggning i mellersta Sverige.

Sökande skall vara praktiskt och teoretiskt utbildad i brandtjänst och ha mångårig vana från yrkesbrandkår, där han skall ha tjänstgjort i befälsställning. Han bör lägst ha genomgått brandchefskurs, Kategori II samt äga vana som instruktör och brandsynförrättare.

Ansökan åtföljd av meritförteckning och betygsavskrifter, åldersbetyg samt löneanspråk och uppgift om tidigaste tillträdesdag ställes till

Svenska Skifferolja Aktiebolaget

Personalkontoret, Närkes Kvarntorp

FORETAGET ANSLUTET

Befattningen som

BRANDMÄSTARE

vid Falkenbergs stads brandkår kungöres härmed till ansökan ledig.

Sökande skall hava genomgått brandmästarekurs kategori II vid Statens Brandkola samt vara kunnig i skötseln av brandtelegraf, bilar och motorsprutor.

Befattningen, som skall tillträdas snarast möjligt, är placerad i lönegrad 14 i statens löneplan, ortsgrupp II, med en begynnelselön av kronor 6.252:— och en slutlön efter 9 års tjänst av kronor 7.044:—, inkl. rörligt tillägg f. n. 12 %. Fri uniform. Pensioneringskostnaderna betalas av staden. För befattningen gäller 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Befattningshavaren är skyldig att bebo tjänstebostad och för denna till staden betala viss ersättning (f. n. 300 kronor om året).

Blivande befattningshavare är skyldig att underkasta sig bestämmelserna i tjänste-, avlönings- och pensionsreglementen för Falkenbergs stad och i för tjänsten gällande instruktion samt de ändringar av och tillägg till reglementen och instruktion, som i vederbörlig ordning fastställas.

Närmare upplysningar om tjänsten erhållas genom brandchefen, tel. 114, bost. 340. Ansökan, åtföljd av betygsavskrifter, meritförteckning, åldersintyg och de handlingar i övrigt, som sökanden önskar åberopa, skall ställas till brandstyrelsen i Falkenberg och vara inkommen senast den 5 mars 1948.

Falkenberg den 21 januari 1948.

BRANDSTYRELSEN.

let håller sig en brandman så lågt ned som möjligt, där koloxidfaran är minst, och ordnar med utluftning utan dröjsmål.

Friskluftapparater.

Om ytterligare materiel anskaffas bör friskluftsapparat komma före annan tyngre materiel. Den är billigare i inköp, den drar ingen kostnad att använda och den fungerar så enkelt att den i nödfall kan utnyttjas av vilken övadt person som helst. Med en slanglängd av upp till 20 meter kan apparaten användas utan pump. Om längre slang erfordras ökar andningsmotsståndet och luften måste i så fall pumpas in till bäraren. Då är det också lämpligt att tillkoppla en andningssäck (utjämningssäck) mellan bältets förskruvning och mellanslangen, för att möjliggöra jämnare lufttillförsel. Användning av pump ökar också säkerheten i viss mån. Utan pump arbetar systemet med undertryck och ytterluften har lätt att tränga in genom eventuella otätheter. Med pump råder ett invändigt övertryck och en mindre läcka i mask eller slang har då ingen betydelse.

Den begränsning, som vidlåder friskluftapparaten, består däri att bäraren icke kan gå längre än slangen räcker. 20 meter torde dock vara tillräckligt då det gäller vanlig landsbebyggelse. Kan det förutsättas att längre slang behövs, måste pump anskaffas. Slanglängden kan då ökas till c:a 100 meter. Risken att något tungt föremål faller ned på slangen, klämmer ihop denna och därmed sätter apparaten ur funktion är visserligen teoretiskt möjligt men ytterligt osannolik. Först och främst är slangens spiral så kraftig att den inte reagerar det minsta om en person trampar på densamma och vidare får man förut-sätta att om fara för ras är för handen, rusar inte bäraren iväg i blindo, vart som helst, utan ser sig för.

Syrgas-, trycklufts- eller kemiska apparater.

Huruvida och i vilken ordning syrgasapparater, tryckluftsapparater och kemiska apparater sedan bör komma ifråga, beror främst på respektive brandkärers ekonomiska och tekniska resurser.

I fråga om *anskaffningskostnaden* äro, bortsett från de syrgasapparater som kunna erhållas genom lån, de kemiska apparaterna billigast, därnäst komma syrgasapparaterna och dyrast äro — med undantag för den minsta typen — tryckluftsapparaterna.

Ett omvänt förhållande råder beträffande *användningskostnaden*. Då äro tryckluftsapparaterna de billigaste och de kemiska apparaterna de dyraste.

Användningstidens längd är även en faktor att räkna med och i detta avseende gå de vanliga syrgasapparaterna, med en timmes användningstid, ett gott stycke längre än de båda andra typerna.

Om man slutligen tar sikte på *enkelheten i handhavandet* äro de kemiska apparaterna och tryckluftsapparaterna att föredraga framför syrgasapparaterna.

Syrgasapparater äro dyra att köpa. Även om detta kan övervinnas genom att gå lånevägen, äro apparaterna mycket kostsamma att använda. Dessutom kräva de stor kunnsighet av den personal som skall hålla dem i stånd och mycken övning av dem som skola använda dem.

Varje brandkår, som ämnar anskaffa syrgasapparater, bör kunna uppfylla tre krav: Den bör ha möjlighet att värda apparaterna på rätt sätt, möjlighet att prova dem och möjlighet att öva med dem.

Vård av apparaterna innebär efter varje användning isärtagning, rengöring, utbyte av förbrukningsmateriel och hop-sättning.

Detta bör inte anförtros åt vem som helst utan överlämnas åt någon häändig person, som dessförinnan haft tillfälle att inhämta nödiga kunskaper, genom att under någon tid deltaga i liknande arbete vid någon större brandkår.

Provnig av apparater skall omfattat täthetsprovning, doceringsmätning, ventiltkontroll m. m. Detta kan inte utföras utan en särskild provningsapparat. Sådana har funnits i handeln men betingat ett pris av 250—1000 kr. Emellertid kan vilken häändig person som helst tillverka en sådan apparat för endast några kronor. Apparaten är visserligen primitiv till sitt utförande och inte så bekväm att använda som dyrare apparater, men den är lika användbar och tillförlitlig. Beskrivning finnes införd i Brandkärstidskrift nr 6/1944.

Övning med syrgasapparater är självfallet lika nödvändigt som övning med annan brandmateriel. Därvid förbrukas syre och kemikalier och denna förbrukningsmateriel är, om den inköpes i färdigt skick, så dyr, att man gott kan säga, att möjlighet till övning är beroende av huruvida brandkåren själv kan ladda alkalipatroner och syreflaskor eller ej.

Laddning kräver kunnsighet hos den, som skall utföra densamma och därför är det lämpligt, att den som sändes att studera materielvård, även får någon övning i påfyllning av syreflaskor och laddning av alkalipatroner.

Anskaffning av materiel och verktyg för detta ändamål drager en kostnad av c:a 200 kronor, men därigenom blir det också möjligt att nedbringa övningskostnaden till ungefär 3: 50 per timme. Ett belopp, som torde vara överkomligt för

de flesta brandkärer. Närmare beskrivning över förbilligande åtgärder se Brandkärstidskrift nr 1/1945.

Syrgasapparater kräva alltså tekniska resurser och väl övad personal. Uppfylls dessa krav äro apparaterna, bl. a. genom att de kunna användas en hel timma i följd utan utbyte av förbrukningsmateriel, ett synnerligen pålitligt skydd mot rök och giftiga gaser. Kunta dessa krav *icke* uppfyllas, bör syrgasapparater icke anskaffas, även om de kunna erhållas lånevägen.

Tryckluftsapparater äro dyra i anskaffning men i jämförelse med syrgasapparaterna billiga i drift. De äro enkelt konstruerade och som följd därav enkla att sköta. De fordra mindre övning av den personal, som skall handhava dem, och de äro, så länge den medförda mängden av komprimerad luft räcker, lika tillförlitliga som syrgasapparater. Enkelheten i konstruktionen, som i allmänhet är en fördel, orsakar dock i dessa apparater en icke önskvärd begränsning av användningstiden. Genom att utandningsluften går direkt ut i det fria, åtgår det ungefär 20 ggr mera luft i en sådan apparat, än det åtgår syre i en syrgasapparat, under förutsättning att bäraren utför ett jämnt arbete. Förrådet av komprimerad luft måste alltså vara stort och ju längre apparaten är avsedd att användas ju större måste detta förråd vara och desto tyngre blir apparaten.

Mera än omkring 12 kg böra icke apparaterna väga och detta innebär, att man vid medelmåttigt kroppsarbete inte gärna kan räkna med längre användningstid än en halv timme. Detta kan ju tyckas vara tillräckligt men man bör inte bortse från det förhållandet, att bäraren inte kan använda apparaten till denna blir alldeles tom, utan han måste för sin egen säkerhets skull även hinna ut dessförrinnan. Det är fara värt, att han under sista kvarten tänker mera på luftförrådet än på sitt eget uppdrag.

Visseligen finnes det apparater med dubbla behållare, utbytbara under användningen, men även om sådant låter sig göra, är det ingen lätt sak att utföra i den situation, vari bäraren befinner sig.

För uppdrag, som kan beräknas bli kortvariga, såsom orientering o. d. och även i vissa fall livräddning, äro apparaterna däremot utmärkta. Utförda prov ha också visat att dessa apparater, bättre än syrgasapparater, äro lämpade för arbete under vatten. Brandkärer, som inte anser sig kunna fylla de krav, som måste ställas vid användande av syrgasapparater, kunna självfallet betjäna sig av tryckluftsapparater men måste då alltid hålla i minnet den relativt korta användningstiden.

Kemiska apparater äro nästan lika

Ett säreget eldsvådetillbud

Att en elektrisk gnista med en spänning av 11/2 volt; alltså tredjedelen av ett vanligt ficklampsbatterier, och därtill med en så liten strömstyrka som 2 milliampér, kan tända en hotande eldsvåda låter ju som den verkliga röt månads-historien.

Detta inträffade dock i Ljungby lördagen den 17 januari 1948 då brandkären klockan 19.42 kallades till Ångsgatan 19.

Elden hade börjat i trossbotten till andra våningen alldeles intill ett värmeledningselement, där ett par elektriska ledningar gick fram. Vid undersökningen efter det branden släckts upptäcktes inga fel på isoleringen av de elektriska ledningarna. Runt värmeledningsrören, vilka voro isolerade med glasull och däröver papp, var virat en mycket fin järntråd för att sammanhålla denna isolering. Av en händelse fick man då syn på en liten gnista som uppstod när man rörde vid dessa trådar. Vid kontroll fick man fram ovannämnda minimala ström. Orsaken kan icke förklaras på annat sätt än genom att en ovanligt stark ström i elledningarna har nollan, som i vanliga fall är strömlös, blivit svagt strömförande och denna ström har följt rörledningarna för att komma till jorden, varvid den gått närmaste vägen genom värmeledningen och gett upphov till gnistbildning.

N. G. Fagerholm.

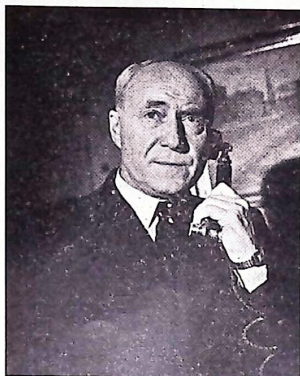
enkla att använda som vanliga filter. Frånsett påtagning av apparaten och anpassning av ansiktsmasken erfordras endast att kanistern insättes för att apparaten skall fungera. Användningstiden beräknas utgöra 45 minuter. Kruxet är den stora användningskostnaden. Efter den angivna tiden är en 35 kronors-laddning förbrukad. En väsentlig prisedsättning på laddningen är alltså första villkoret för en mera allmän användning inom brandtjänsten. Inom industrier, där risk finnes för koloxid eller andra giftgas, men där man samtidigt kan beräkna, att apparaten endast i undantagsfall behöver användas, är den att rekommendera.

NOTISER

Kronobergs läns Brandkårsförbund
håller sitt årsmöte den 8 maj i Växjö.

Älvsborgs läns Brandkårsförbund
håller sitt årsmöte den 25 maj i Lerum.

60 år

Direktör Einar Lindbohm.

Den 9 instundande mars fyller vice verkst. direktören i Skandia-Freja, major Einar Lindbohm 60 år.

Direktör Lindbohm kan utan tvekan sägas vara en av det svenska brandskyddets förgrundsfigurer. Under åren 1919—1927 var han sekreterare i Svenska Brandskyddsföreningen, vars styrelse och verkställande utskott han numera tillhör. Han är även medlem av Brandbolagens släckningskostnadsnämnd.

Sedan 1941 är direktör Lindbohm en intresserad och verksam ledamot av centralstyrelsen för Svenska Brandkärernas Riksförbund där han gjort sig aktad och värderad för sitt stora intresse för brandskyddet och sin rika erfarenhet på detta område samt för sitt klara omdöme och sina framstående personliga egenskaper i övrigt. Det stora förtroende och den respekt han åtnjuter hos försäkringsbolagen utgör en stor tillgång, då det gäller förbundets förbindelser med dessa.

Jubilaren hälsas på 60-årsdagen med ett hjärtligt tack samt de bästa välgångsönskningar, i förhoppning om ett fortsatt gott och fruktbringande samarbete i det svenska brandskyddets tjänst!

Nyköping i februari 1948.

75 år

Överstelöjtnant R. Stridbeck.

Svenskt brandbefäls nestor och en av svenskt brandförsvars förgrundspersoner, förre brandchefen i Borås, överstelöjtnanten Rudolf Stridbeck fyller den 15 mars 75 år. Överstelöjtnant Stridbecks banbrytande insatser inom brandförsvaret äro så välkända, att de här icke behöva ytterligare framhållas. Inför jubileet är det istället den äldre, alltid förstående kamraten som här bringas en lika varm som välförtjänt hyllning!

Red.

Bemärkelsedagar

60 år.

28/2 f. d. Brandmästare F. Brissman, Halmstad.

22/3 Brandmästare S. V. Karlsson, Ronneby.

40 år.

7/3 Brandchef O. W. Wallentin, Märsta.

9/3 Verkmästare I. Svärd, Hälsingborg.

18/3 Brandchef J. O. Westberg, Skellefteå.

Meddelande från Stat. Brandskola

Följande elever ha med godkända betyg genomgått

Brandmästare- och brandförmanskurs kat. II (den 1/9—20/9 1947).

Carlsson, Helge, brandförman, Eksjö, Carlsson, Olof, brandförman, Enköping, Andersson, Sven, brandförman, Enköping, Håkansson, Henry, brandman, Filipstad, Rålin, Eric, v. brandchef, Lenhovda, Eriksson, Sven, brandman, Lidingö, Wahlberg, Sven, t. f. brandmästare, Lysekil, Burlén, Holger, brandmästare, Mariehäll, Greneheim, Arne, brandman, Mariestad, Nissjers, Thure, brandchef, Molkom, Andersson, Arne, brandchef, Mölnlycke, Nilsson, Bertil, brandman, Osby, Widorff, Yngve, brandförman, Oxelösund, Jönsson, Assar, brandman, Ulricehamn, Pehrsson, Eric, brandman, Ulricehamn, Rigmärk, Nils, brandman, Vetlanda, Wickman, Christian, brandman, Visby, Norberg, Seth, v. brandchef, Åsele.

Brandmästare- och brandförmanskurs kat. II (den 22/9—11/10 1947).

Hall, Tage, 2. v. brandchef, Bengtsfors, Hjelm, Per Gustaf, brandman, Bollnäs, Lundgren, Bertil, 2. v. brandchef, Charlottenberg, Caselius, Nils, brandman, Djursholm, Brodén, Paul, brandman, Falköping, Juhlin, Sven, brandman, Hagfors, Hultman, Ivar, brandman, Oskarshamn, Falk, Jonas, v. brandchef, Smål. Rydaholm, Eriksson, Gunnar, 1. maskinist, Strömstad, Österlund, Thore, brandman, Uddevalla, Wahlbäck, Teodor, brandman, Visby, Jonsson, Bernt, Älvsbyn, Ström, Martin, brandman, Älvsbyn, Bergfors, Carl-Gunnar, brandchef, Östrand, Dahlborg, Allan, brandförman, Övertorneå.

Brandförmanskurs kat. I (den 8/9—18/12 1947).

Johansson, Bertil och Sundgren, Rune, Borlänge, Jonsson, Gösta, Eskilstuna, Forsell, Gunnar, Friberg, Albert, Hansson, Olof och Lindström, Erik, Göteborg, Andersson, Alf, Hälsingborg, Carlström, Bertil, Härnösand, Carlsson, Sigvall,

Jönköping, Nilsson, Tor, Lund, Björk, Knut, Ekberg, Arvid och Gunnarsson, Tore, Malmö, Jönsson, Karl-Erik och Palmquist, Olle, Norrköping, Olsson, Bertil, Solna, Kristensson, Bror, Bäckström, Oscar, Kastenberger, Helge, Norström, Gustav, Qvick, Gilbert och Lindholm, Ragnar, Stockholm, Starck, August, Trollhättan, Dahlström, Gunnar, Uddevalla, Andersson, Bertill och Blomberg, Curt, Uppsala.

Följande brandchefs- och repetitionskurser kat. III ha anordnats under hösten 1947:

Brandchefskurser kat. III.

Växjö	29/9—11/10	21 elever
Umeå	6/10—18/10	21 "
Borås	13/10—25/10	21 "
Härnösand	13/10—25/10	16 "
Södertälje	20/10—1/11	16 "
Örebro	20/10—1/11	28 "
Gävle	20/10—1/11	15 "
Uppsala	27/10—8/11	17 "
Södertälje	3/11—15/11	15 "
Göteborg	17/11—29/11	16 "

Repetitionskurser kat. III.

Luleå	6/10—11/10	25 elever
Skövde	27/10—1/11	25 "
Karlstad	3/11—8/11	37 "
Karlskrona	3/11—8/11	34 "

Summa 307 elever

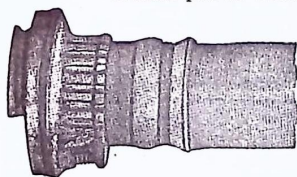
Mössmärken Gradbeteckningar Armbindlar Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A.-B.

Mäster Samuelsgatan 67 STOCKHOLM
Tel. 20 78 58 och 10 05 33

Använd Brissmans patenterade monteringshylsa av aluminium

Svenskt pat. nr 116359

Engelskt pat. nr 579395

BRISSMANS BRANDREDSKAP — HALMSTAD

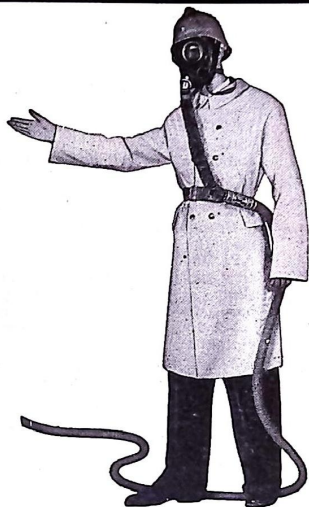
Inneh. f. Brandmästare F. Brissman — Norra Vägen 31 — Tel. 3333

vid montering av Edra brandslangar.

Den starkaste och bästa hittills använda monteringsmetod, provad upp till 70 kg. tryck pr kvcm., skyddar slangen för sönderslagning mot kopplingshalsen, går lätt och fort att utföra utan förkunskap, ingen nitning. Begär broschyr och prislista. Provapparat sändes kostnadsfritt. Vi äro auktoriserade försäljare för Jonsereds slangar och all slang som levereras av oss monteras med den nya hylsan.

Ett *all round* andningskydd

BICAPA friskluftmask

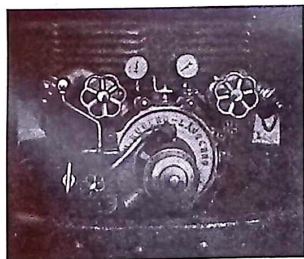
Vid vissa bränder med svår rökutveckling måste tyngre gasskydd användas. En syrgasmask kan emellertid ställa sig onödigt dyrbar. Då är Bicapas friskluftmask det rätta andningskyddet. Den gör bäraren oberoende av den omgivande luften — andningsduglig luft tillföres genom en slang, vars yttre ände befinner sig i friska luften — är lätt att bära och hindrar ej arbetet. Bicapas friskluftmask kan med fördel ersätta koloxid- och syrgasmasker vid ett flertal arbeten inom brand- och gasskyddet. Den blir dessutom i längden billigare genom att den praktiskt taget saknar detaljer, som förbrukas. Begär offert och närmare upplysningar!

BIRGER CARLSSON & Co. A - B

Kaptensgatan 6 - STOCKHOLM - Tel. 67 91 30 (växel)

FRONTPUMPAR

för upp till 2000 m/lit.
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakivering, oljekylning och synkr. koppling till motorn.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LANGEBRO

Tel. Kristianstad 10174 och 10178

Nya fordon vid Uppsala brandkår

Vid Uppsala brandkår ha i dagarna satts i tjänst en ny brandbil och en ny ambulans. Brandbilen är utrustad med en del finesser och ambulansen är av helt ny typ, varför en beskrivning av dessa vagnar förmodas vara av intresse.

Brandbilen är av typ Volvo 141 DS med 105 hk motor. Pumpen är av typ API 1800 BVF. Den är utrustad med en tank på 640 l, 550 m slang, kometskum, språngsegl, stegar m. m. samt har plats för befäl, chaufför och 6 man.

Följande speciella anordningar äro vidtagna:

Ventilen mellan pump och vattentank sitter vid tanken men regleras från pumpen med en lång spindel. Härigenom kan röret från tanken alltid hållas tomt, varigenom frysnings av detsamma vintertid förhindras. Chauffören behöver dessutom inte lämna sin plats vid pumpen för att släppa på vatten från tanken. Vattenmängden i tanken kontrolleras genom ett vattenståndsrör av plastic, som är öoamt för stötar och slag.

Betr. pumping med vatten från tanken har det visat sig, att vattnet måste släppas fram ill pumpen (och stiga upp till tryckkuttagen) innan denna sätts igång. Startar man pumpen och sedan släpper på vatten, bildas i pumpen luft-säckar, som sänka trycket till ungefär hälften av det normala vid samma varv på motorn. Om man använder sugslang från ett öppet vattentag borttages ett sådant fel, genom att ett av tryckkuttagen öppnas helt ett ögonblick, så att luften av vattenströmmen rycks bort ur pumpen. Vid körning med vatten från tanken medger tilloppsrörets kläna dimension ej tillräcklig hastighet på vatt-net för att felet på detta sätt skall kunna avhjälpas.

På vardera sidan om pumpen är placerad en rulle med 60 m 1 1/4" gumme-rad smalslang (fig. 1). De båda skänklarna på rullarnas handtag äro av stål-

Fig. 1.

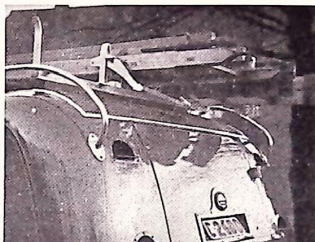

Fig. 2.

rör, och dessa trädas över två järnpinnar, som äro fästade på bilen. På rullarnas ena sida finns ett strålrör fastsatt och på andra sidan finns möjlighet att sätta på vev för att rulla på slang. Ett kapell, som skyddar vardera rullen mot väta och smuts, låser samtidigt rullen och hindrar slang att rulla av. Gummerad vävslang har valts framför gummislang på rulle med centrumintag på grund av dels att den är lättare att lägga ut, dels att den kräver endast en man för utläggning.

Syrgasapparaterna äro uppsatta som ryggestöd för rökdykarna och fastsatta endast med en fjäderklämma. Under varje apparat äro manskapslinor placerade, varav en är kopplad till apparaten.

I manskapshyttan har i stället för sittdynor gjorts stoppade bänkar, försedda med gångjärn, för att reskapan under sittplatserna lättare skola bli åtkomliga.

Det amerikanska språngseglät är placerat i en utdragbar låda, som sträcker sig över tanken från manskapshyttan till bakdörren och som tages ut bakifrån.

Betr. stegarna har målet varit, att de skola kunna tagas ner utan att man behöver gå upp på fordonet och lossa spärrar o. dyl. Utskjutsstegens låsanordning när från marken (fig. 2). Den slås ifrån med ett handgrepp och sedan rullar stegen bakåt av sig själv. Rullarna, som stegen vilar på, äro försedda med kullager. Skarvstegarna tagas också ner bakifrån utan att man behöver kliva upp på vagnen och utan att man blockerar redskapsfacken.

Samtliga delar av järn, såsom galgar för stegar m. m. äro galvaniserade samt alla delar av mäsning, såsom brandposthuvud, strålrör, pumpdetaljer m. m. förnicklade.

Ambulansen (fig. 3) avviker helt från den nu gängse typen. Fabrikatet är De

Odenius brandsprutor

Marknadens förnämsta, mest effektiva

VATTEN-, SKUM-,
PULVER-, KLORVÄTSKE-,
KOLSYSRESNÖ.

ELDSLÄCKARE

Av Tarifföreningen efter provningar vid Statens Provningsanstalt för olika användningsområden
G O D K Ä N D A betr. såväl utförande som släckningsförmåga.

Varför kolsyrespruta?

DÄRFÖR att laddade kolsyresprutor *alltid* och *omedelbart* äro *färdiga* för *ögonblickligt* ingripande; en påtaglig fördel och en ovärderlig tillgång vid eldsutbrott.

Brandredskapsfirman

ODENIUS A.B.

Ö. Hamngatan 16 - GÖTEBORG - Tel.: 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

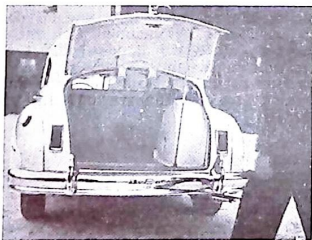

Fig. 3.

Soto, 7-sits. droskmodell, med halvautomatisk växel och hydraulisk koppling. Det enda större ingrepp, som gjorts på karossen är att bakluckan, genom vilken bären införes, förstorats 15 cm i höjdd. Baksätet är borttaget och de båda fällstolarna har placerats bakom varandra på sjukhyttens högra sida. Till vänster har golvet främre del höjts c:a 15 cm dels för att kardankåpan ej skall sticka upp, dels för att bären skall stå i horisontalläge. Vidare har en vägg med glasruta satts upp mellan förarhytt och sjukhytt. Framsätet är trots väggen reglerbart

för erhållande av bekväm körställning.

Vagnen är helt vitlackerad med röda kors (omgivna med en svart ring) på framflyglar, baklucka och tak. Sjukhytten är också vitlackerad.

Ambulansen är avsedd att i första hand användas för långa transporter. Enligt statistiken utgör de fall, då två eller flera patienter transporteras samtidigt, endast 2 % varför det icke ansetts nödvändigt att på den nya ambulansen ha mer än en bår. Givetvis måste det som komplement finnas kvar ambulanser med plats för flera personer.

De fördelar, som vunnits med en ambulans av denna typ äro:

1. Billigare anskaffning och mindre arbete.
2. Billigare drift trots en något starkare motor. (Den nya ambulansen är c:a 400 kg lättare än den vanliga typen.)
3. Bekvämare transport för patienten. Fjädrarna äro avsedda för den vikt, kaross och passagerare utgör och denna vikt har ej nämnvärt ändrats sedan vagnen byggts om till ambulans.
4. Vagnen är synnerligen lätt och bekväm att köra.

De båda bilarna skola utrustas med radio, så snart vissa förhandlingar lett till önskat resultat. G. Bergström.

Tekniska

SPÖRSMÅL

Att diskutera . . .

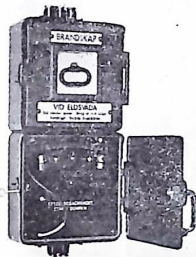
Den här sidan är bl. a. avsedd att ge möjlighet till fri diskussion av tekniska frågor inom brandväsendet. Var och en har sina problem, men i många fall visar det sig att problemen äro ganska lika men att lösningarna på desamma och uppfattningarna om dem äro skiftande. Säkerligen är det många som med ett diskussionsinlägg på den här sidan skulle kunna ge värdefulla synpunkter på frågor som äro aktuella för många andra. Eller t. ex. kunna säga: "Så här har vi gjort!"

Som inledning till ett sådant meningsutbyte skulle jag vilja ta upp några frågor som kanske kunde vara värda ett bemötande. Jag väljer att återge några uttalanden jag nyligen hört på tal om tekniska frågor.

"Styv smalslang på rulle med centrum-uttag för vattnet är bara en modesak", framhöll ett brandbefäl som demonstrerade sin nya brandbil. "Det är mycket mera praktiskt med en gummerad vävslang på en behändig bygelslangrulle, som man kan ta i ena handen och springa iväg med, och sedan fortsätta med slang från nästa rulle så långt det behövs. Centrumrullen verkar bestickande och kan nog vara bra inom 20—30 m från brandstället, men hur ofta kan man komma så nära med bilen? Skall man in genom dörrar, upp för trappor, och in genom dörrar igen, så åtgår ju flera man bara för att dra i slangen och se till att den inte kilar sig fast i hörn och under dörrkanter. Och på vintern har man alltid risk att kvarvarande vatten i rullen fryser till och sätter stopp. Dessa olägenheter slipper man med mjuk slang och bygelrulle. Och lika fort går det att få på vatten det försäkrar jag."

Hade han rätt? Vem vill prestera litet försvar för centrumrullen?

"Övertro på succespumpar och pytsprutor", sa' en gammal tränad brandskyddsman häromdagen på tal om normalbrandordningens anvisningar i denna fråga. "De gamla hederliga kemiska vat-

tensläckarna ha åtminstone på landsbygden räddat större värden än pytssprutorna, som i allmänhet sakna vatten när de skall användas, eller också inte fungera. En kemisk vattensläckare däremot får hänga ifred och utan överkan, och är omedelbart klar till funktion vid en eldsvåda. Under civilförsvarstillstånd är det en helt annan sak med pytssprutorna. Då hålles dom nog i ordning. Men under fredstid tänker man inte på om dom fungerar förrän det brinner. Och vatten finns inte alltid till hands heller." Så långt min sagesman.

Är inte detta något för herrar brandsynförrättare att fundera på? Ja, vad säger Ni?

Brandtelegrafens vara eller icke vara diskuteras här och var inom brandkärerna. Telefonskap bör ersätta brandskåpen, hävdar några. Brandtelegrafan är alldeles för dyr numera i förhållande till det fåtal alarmer som inkomma från brandskap och särskilt efter den utveckling som rikstelefonen genomgått kan den inte längre försvara sin plats som självständigt och enda säkra signalorgan, framhåller andra. Ja, det finns t. o. m. de som anser att om tio år kommer inga nya brandtelegrafanläggningar att byggas.

Nästa talare, var så god!

K. Brandsjö.

Något att fråga om?

Skriv i så fall "Tekniska frågor" på kuvertet, så kommer svar under samma rubrik.

Fyra eldsvådor på ett dygn

Måndagen den 29 dec. 1947 kl. 17.13 alarmerades Solna brandkår till det så kallade "gamla kaféet" i Stocksundstorp, ett litet samhälle, beläget omkring åtta minuters körväg från brandstationen. Då kåren anlände till brandplatsen var läget ganska hotande i det att lågorna slog ut från vinden till den brinnande fastigheten, som inrymde nödbostäder för fem familjer. Närmaste brandpost finnes på ett avstånd av 150 m från brandplatsen. Elden angreps med tre smalslangar från tankbilen under det att några man lade ut slang till brandposten och angjorde motorsprutan vid denna. Vattnet genom denna ledning nådde fram till tankbilen just som den medförda vattenkvantiteten, 1200 liter, var på upphällningen. Det visade sig vid denna eldsvåda återigen vilken oerhörd fördel en tankbil utgör för släckningsledaren, som omedelbart kan insätta större delen av den utryckta styrkan på direkt angrepp mot elden medan en mindre del av personalen ordnar vattenförsörjningen till tankbilen. Tack vare det snabba angreppet kunde elden slås ned på kort tid med obetydliga vattenskador och flera av lägenheterna kunde omedelbart tagas i bruk.

Då den sista styrkan vid tolytiden på

natten befann sig på inryckning från ovan nämnda eldsvåda observerades ett kraftigt eldsken åt Spångahället. Det stod heller inte länge på förrän Spånga brandkår begärde släckningshjälp och en bil med sju mans besättning utsändes kl. 00.21. Det visade sig vara en större träbyggnad i tre våningar, inrymmande olika industrier, som stod i ljusan låga. Solnabrandmännen angrepp elden inifrån och kommo därför i skottlinjen för de vattenkaskader, som utifrån vräktes in i byggnaden. Efter tre timmars hårt arbete var elden nedkämpad och brandmännen från Solna återvände till — som de hade beräknat — et varmt bad och torra kläder. Härav blev dock intet. Brandbilen återkom till stationen kl. 03.16. Klockan 03.17 gick nytt larm. Denna gång gällde det en i några större träskjul inrymd plattfabrik, som var helt övertänd vid brandkårens framkomst. Det blev därför fråga om "grovsläckning" och skydd av grannriskerna. Förutom yrkesbrandkåren deltog även en avdelning av borgarbrandkåren i släckningsarbetet, som blev långvarigt.

Medan en grupp brandmän ännu höll på med eftersläckningen vid plattfabriken kom nästa larm. Det var kl. 16.38 den 30 december och nu gällde det ett större bostadshus av trä vid Uppsala-vägen där eld uppstått i en lägenhet två trappor upp. Lågorna slog ut genom

KASSERAD BRANDSLANG

köpes till högsta gällande priser.

Riksbankens Pappersbruk

Tumba

Telefon: Tumba 310 30

fönstren vid brandkårens ankomst och det hade även börjat brinna på vinden. Närmaste vattentag utgjordes av den närbelägna Brunnsviken, där brandkåren brukar ha en vak öppen. Detta hade dock inte medhunnits för säsongen.

Rökdykare angrepp elden med smalslangar, dels via den invändiga trappan, dels genom upphuggna hål i yttertak. Sägspån eftersändes genast. Det visade sig även vid detta tillfälle att det medförda vattnet räckte tills två man hunnit lägga ut en ledning från motorsprutan.

Den eldhärdade lägenheten och en del av vinden blev förstörd medan kringliggande och underliggande lägenheter blevo totalt oskadade tack vare den använda släckningsmetoden, d. v. s. smalslangstrålar och ett tidigt insättande av sågspån i trappuppgångar och underliggande lägenheter. Samtliga lägenheter utom den, där elden började, voro fullt bebodda och i en lägenhet bredvid eldhärden gräddade man till och med pannkakor medan eldsvådan pågick.

Vid denna brand och den först nämnda räddade tankbilen stora värden och — vad viktigare är i dessa tider — bostäder för flera familjer. Även om brandpost eller vattentag finnes nära brandplatsen tager det ändå, särskilt vintertid, åtskilliga minuter innan en grov stråle är klar till angrepp medan smalslangstråle från tankbil kan insättas på kortare tid än en minut, en sak som med all rätt poängterades av ingenjör Brandsjö i hans artiklar om "Ra-

tionalisering av eldsläckningen" i denna tidskrift för något år sedan.

Ovan relaterade arbetssamma dygn bevisar att man även vid en mindre brandkär kan råka ut för flera samtidiga eller i tät följd inträffande allvarliga eldsvådor och därför aldrig får släppa efter vare sig på den personella eller den materiella beredskapen. Tilläggas bör att det var tolv grader kallt och att orsaken till åtminstone tre av bränderna var hård eldning i dåliga eldstäder.

K. E. Nilsson.

Hört och hänt vid brandsyn i Smålandssocken.

Brandsynemännen kommo en dag till en lantgård för att förrätta brandsyn. Bonden och hans dräng stodo på gårdsplanen och samtalade.

Brandsynemannen: Det är brandsyn i dag.

Bonden: Såå, va vell I se då.

Brandsynemannen: Vi vill se på eldsläckningsmaterielen och ev. fel på rökgångar och dyl.

Bonden: Måädå.

Brandsynemannen: Det är bäst att ägaren är med vid brandsynen nu.

Bonden: Såå.

Därefter gingo synemännen ner i källaren, men ägaren kom inte med ner, synen fortsatte sedan genom hela gården och slutade i köket, där satt ägaren och drack kaffe i lugn och ro, han sade då: Hetta I nåt elle.

Synemannen: Det finns ingen eldsläckningsapparat i fastigheten, men vi hoppas det finns när vi kommer på eftersyn i september.

Bonden: Såå, ä' dä' nödvändigt sa' ja' la' tänka på't.

Vid eftersyn en kväll i september var bonden i ladugården och osade då som en spritlampa.

Synemannen: Har ni inköpt någon spruta nu.

Bonden: Ja' har la' tänkt på't, men töcker I dä' ä' nödvändigt?

Synemannen: Det är lag på sådant nu!
Bonden: Dä' ä' kla't att ve åskevär kan dä' ju slö ell, men dä' har ente vatt när åska i summer så ja' töckte ente dä' va' så bråttum.

Synemannen: Tror ni inte det kan uppstå eldsvåda genom den där cigarren ni har i munnen, när ni går här i halmen och sopar.

Bonden: Dä' ä' noj ente falit för dä' har allri hänt förut.

Efter ett förmaningstal samt hot med Länsstyrelsen lovade han inköpa en spruta snarast möjligt.

Det finns trevligare fritidssysselsättning än att gå brandsyn.

